

Perei Gáborné

A lovak szállításra történő előkészítése és a lovak szállítása

NSZFI
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZET

A követelménymodul megnevezése:
Gondozási feladatok

A követelménymodul száma: 1688-06 A tartalomazonosító száma és célcsoportja: SzT-018-30

A LÓ ELŐKÉSZÍTÉSE SZÁLLÍTÁSRA

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Ha lovat tartunk, és szeretnénk, ha bemutatón, tenyészszelemlén, versenyen vegyen részt gondoskodnunk kell az odajutásról. Ezek a rendezvények csak ritkán vannak a közelben, előfordulhat, hogy az ország másik végébe vagy külföldre kell utazni a lóval együtt. Ilyenkor mindent meg kell tennünk, hogy a lónak ne jelentsen túlságosan nagy stresszt az utazás.

Sokszor látni olyan helyzeteket, amikor a ló sokadik kísérletre sem hajlandó felmenni a lószállítóra. Ilyenkor kényszerítő eszközökhöz folyamodnak a tulajdonosok.

Hogyan kíméljük meg lovunkat és magunkat is a kellemetlenségektől?

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A szállítás nagy megterhelést jelent a lovaknak. Mechanikai sérülés, súlyvesztés, megbetegedés, de akár elhullás is lehet a következménye a nem megfelelően előkészített szállítási műveletnek. A felkészülés sokkal hamarabb kezdődik, mint azt gondolnánk. Meg kell ismertetni és szoktatni a lóval a szállítójárművet, hiszen menekülő prédaállat és nem szívesen megy be egy szűk és sötét, számára ismeretlen helyre. A cél az, hogy önszántából, szívesen menjen fel rá, ne kényszerből. Ha a lónak kellemetlen élménye társul az utazáshoz, a lószállítóhoz, minden alkalommal egyre nehezebb lesz rábeszélni a beszállásra.

A LÓ SZOKTATÁSA A SZÁLLÍTÓJÁRMŰHÖZ

A lónak időt kell hagyni, hogy megismerkedjen a lószállítóval. Ez otthon, a saját jól ismert környezetében történjen. Állítsuk ki a lószállítót, vigyük oda a lovat, hogy körbejárhassa, megszagolhassa. Amikor már természetes a szállító ottléte, akkor próbáljuk felvezetni, felcsalogatni rá a lovat. Hosszú vezetőszárat használjunk, hogy ellenállás esetén tudjuk utánaengedni a szárat, de ne húzhassa ki a kezünkől. Határozottan induljunk felfelé a rámpán, de ne álljunk a ló útjába. előfordulhat, hogy hirtelen felugrik a szállítóra. A felvezető rámpa biztonságos legyen, ne csússzon. Hagyjuk, hogy a ló meggyőződjön róla, hogy nyugodtan ráléphet. Ha van olyan lovunk, amelyik már könnyen megy a lószállítóra, először azt vezessük fel. A másik ló általában követi. Bekészíthetjük kedvenc takarmányát is.

Ha nem ezek után sem sikerül a lovat felvezetni, akkor két segítő kötelet feszíthet ki a rámpa széleinél, hogy a ló kitörését megakadályozza. Ha megindul befelé, a köteleket keresztezzék a fara mögött, megakadályozva a lehátrálást.

1. ábra Segítség a felvezetéshez

Mindezt nagy türelemmel végezzük, adjunk időt a lónak, hogy megbarátkozzon a helyzettel.

Levezetéskor előnyt jelent, ha az utánfutón van elülső rámpa is, így előre vezetve jöhet le róla a ló.

2. ábra Hátul fel, elől le!

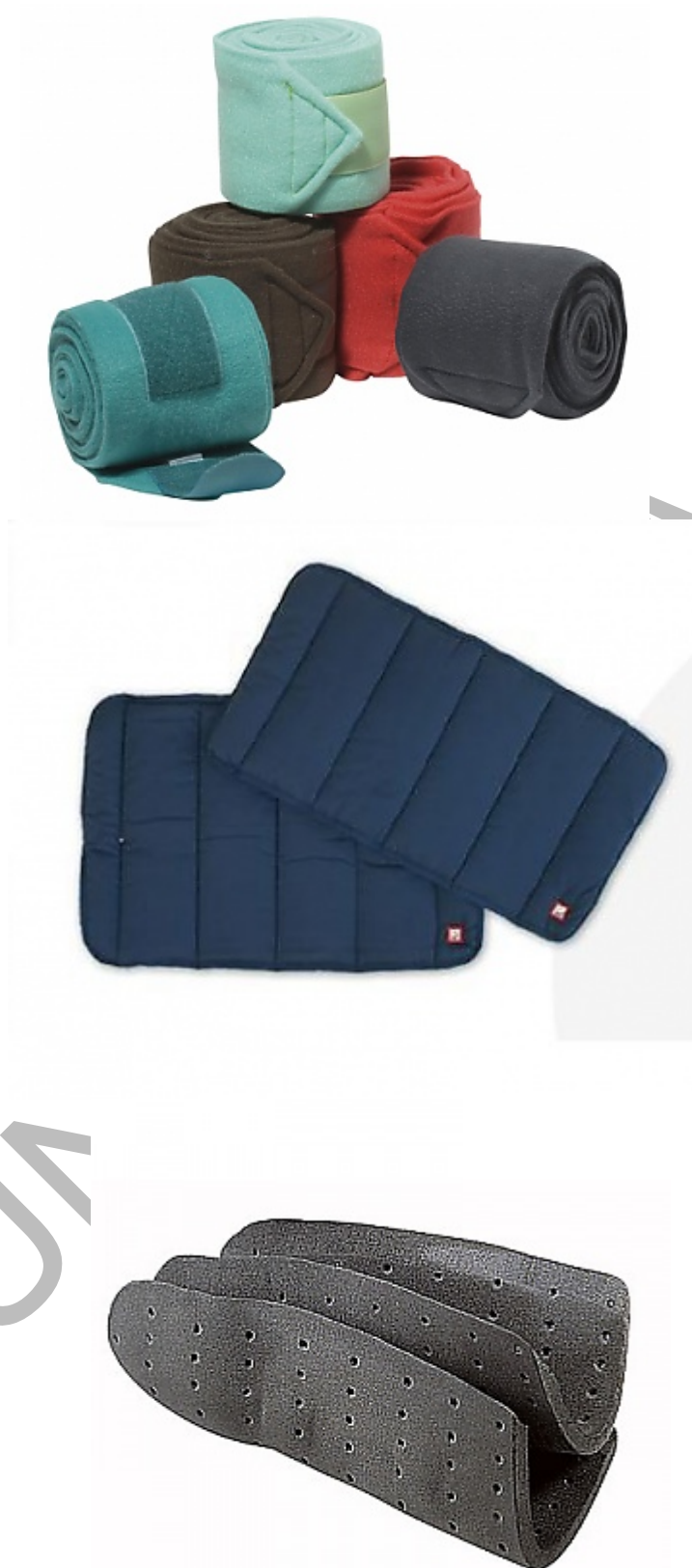
A LÓSZÁLLÍTÁSHOZ HASZNÁLT VÉDŐFELSZERELÉSEK

A ló a szállítás során könnyen pánikba eshet, elcsúszhat, megsérülhet. Különösen a kiálló csontos részeken, mint a csípőszöglet, a térd, a lábtőizületek, a fej szenvedhet sérülést. Ennek megakadályozására megfelelő védőfelszereléssel lássuk el a lovat.

A lábak védelmére használhatunk lábszárvédőt vagy fáslit. Az ínvédő lehet bőrből, műanyagból, műbőrből, pamutból, fontos, hogy a belső része puha anyaggal legyen béleelve. Ha fáslizunk, akkor puha fásliátétet használjunk. Az elülső lábakra lábtővédő, a hátulsókra csánkvédő szükséges. A patákat és a pártaszélt pataharanggal védjük. A ló törzsére különböző lótakarókat tehetünk az évszaknak, időjárásnak és a szállítójármű zártságának megfelelően. Ügyeljünk a biztos rögzítésre, hogy a szállítás során le ne essen. A farok kidörzsölését farokvédővel vagy befáslizással akadályozhatjuk meg.

3-4. ábra Lábszárvédők (ínvédők)

5-7. ábra Fáslik és különböző alátétek

8. ábra Csánkvédő

9. ábra Lábtővédő (térdvédő)

10. ábra Pataharang

11. ábra Komplett lábvédő

12. ábra Lótakaró

13. ábra Farokvédő

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. feladat

Értelmezze és írja le saját szavaival következő mondás jelentését!

"Odavezethetsz egy lovat a vízhez, de nem kényszerítheted arra, hogy igyon."

---

2. feladat

Olvassa el Iby Zoltán Lóhasználat és versenyzési ismeretek I. (FVM VKSZI, Á-225/I. Budapest, 2003.) című tankönyv 91–93. oldalát valamint dr. Pataki Balázs Lóhasználat és versenyzési ismeretek II. (FVM VKSZI, Á-225/II. Budapest, 2006.) című tankönyvének 8–10. oldalán Jegyzetelje ki azokat az eszközöket, amelyeket a lovak szállítása során használhatunk!

---

3. feladat

Olvassa el Dr. Pataki Balázs Lóhasználat és versenyzési ismeretek II. (FVM VKSZI, Á-225/II. Budapest, 2006.) című tankönyvének 8–9. oldalán a lábak és a fark fáslizásának módját!

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Válassza ki a képek közül azokat, amelyeken olyan felszerelés látható, amit a ló szállításakor használhatunk! Írja a kép számát a vonalra!

---

2. feladat

Határozza meg, hogy 4 ló szállításához mennyi felszerelésre van szükség! Az egyes tárgyakhoz írja oda a darabszámot!

Felszerelés megnevezése	Darabszám
Lótakaró	
Lábszárvédő	
Csánkvédő	
Farokfásli	
Pataharang	
Térdvédő	
Fejvédő	

3. feladat

Olvassa el a kérdéseket! Válaszait írja a kérdés utáni vonalra!

a, Mivel védhetjük meg a ló lábát szállításkor?

---

b, Milyen módon tekerjük fel a fáslit a ló farkára?

Blank writing area for question b, consisting of eight horizontal lines within a yellow border.

c, Hol és hogyan rögzítsük a fáslit a ló lábán?

Blank writing area for question c, consisting of eight horizontal lines within a yellow border.

d, Mire kell ügyelni fáslizáskor?

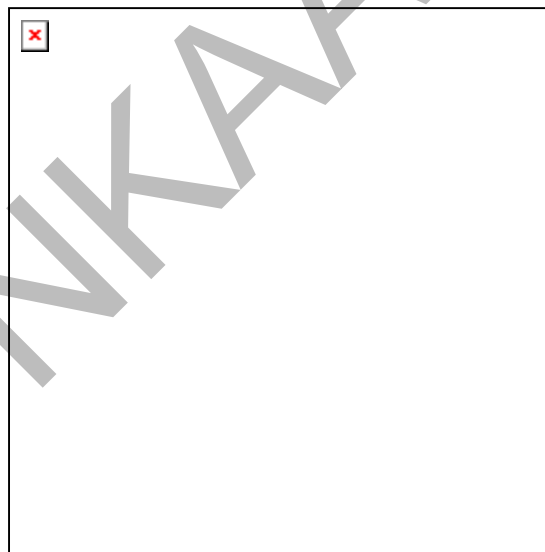
Blank writing area for question d, consisting of eight horizontal lines within a yellow border.

e, Mi határozza meg, hogy milyen lótarakót használunk a ló szállításakor? Válaszát indokolja!

Blank lined area for writing the answer to the question above.

4. feladat

Milyen felszerelések láthatók a képen? A számoknak megfelelő elnevezéseket írja a vonalakra!

14. ábra

Blank lined area for writing the names of the equipment shown in the image, numbered 1 to 4.

MEGOLDÁSOK

1. feladat

A ló csak azt teszi meg, amit ő is szeretne, amit nem akar elvégezni, arra kényszerrel is csak nehezen vagy egyáltalán nem lehet rávenni.

2. feladat

Felszerelés megnevezése	Darabszám
Lótakaró	4
Fásli a lábakra	16
Csánkvédő	8
Farokfásli	4
Pataharang	16
Térdvédő	8
Fejvédő	4

3. feladat

a, Lábszárvédővel (ínvédővel), fáslival

b, A farkat kissé megemelve felülről a fark tövétől kezdjük a fásli feltekerését.

c, A szár felső harmadánál, mindig a láb külső oldalán rögzítsük, a fásli végének alábújtatásával vagy rögzítő kapoccsal.

d, Ne legyen túl szoros, mert elszorítja a vérkeringést. A lábknál a csánkizületet ne fáslizzuk, mert akadályozza annak mozgását.

e, Mindig az időjárásnak és a szállítójármű zártságának megfelelően válasszuk ki a lótakarót.

Indoklás: A zárt lószállítóban a ló általában megizzad, ezért nem szabad túl melegen öltöztetni.

4. feladat

1. Lábtővédő (térdvédő)

2. Lábszárvédő

3. Csánkvédő

4. Pataharang

A SZÁLLÍTÓJÁRMŰ KIVÁLASZTÁSA, ELŐKÉSZÍTÉSE

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

Még nem rendelkezünk lószállító utánfutóval, de lovainkat mindenképpen szeretnénk a következő versenyen részt venni, amit tőlünk 60 km-re rendeznek. Kölcsönöznünk kell egy lószállítót. Milyen szempontok alapján válasszuk ki a járművet, hogy ne veszélyeztesse a ló épességét és állapota feleljen meg az állategészségügyi és az állatjóléti előírásoknak.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A szállítás egy vagy kétállásos lószállító utánfutóval vagy többállásos lószállító kamionnal történhet attól függően, hogy hány lovat akarunk szállítani.

15. ábra Lószállító kamion

16. ábra Lószállító utánfutó

A szállítójárművel szemben támasztott követelmények:

- Tisztaság: az előző szállítás után ki legyen takarítva, trágya, takarmánymaradvány ne legyen benne.
- Csúszásmentes rámpa és padozat
- Ne legyenek rések sem a padozaton, sem az oldalfalon, mert könnyen beszorulhat a ló lába
- A berendezései, választórúd, megkötő karika, jól rögzítettek legyenek, ne veszélyeztessék a biztonságos szállítást
- A megkötő karika magassága olyan legyen, hogy a ló feje természetes tartásban legyen akkor is, ha rövidre kötjük.
- Jó szellőzés
- Megfelelő szélesség, hogy a ló terpesztett lábbal tudjon egyensúlyozni menet közben.
- Modernbb lószállítóknak kamera biztosítja a lovak állandó felügyeleti lehetőségét.

17. ábra Lószállító kisteherautó

18. ábra A lószállító kisteherautó belülről

A lószállítóknak elhelyezhetjük a lovat a menetiránnyal szemben, a menetirányra ferdén (halszájkás elhelyezés), a menetirányra merőlegesen és háttal a menetiránynak. Kísérletek szerint a lovak maguktól a menetirányra ferdén állnak be menet közben a járművön. A 16. és 17. ábrán látható franciaországi lószállítóban a menetiránynak háttal utaznak a lovak. Ezt a megoldást azzal indokolták, hogy fékezéskor az egyensúlyozáshoz azokat az izmait használja, mint az előre irányuló mozgásnál. Így a ló kevésbé fárad el az út során.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. feladat

Keresse meg az interneten az Állatvédelmi Törvényt (1998. évi XXVIII. törvény)! Jegyzetelje ki az állatok szállítására vonatkozó szabályokat!

MUNKANYAG

2. feladat

Keressen az interneten különböző típusú lószállító járművek képeit!

ÖNELLENŐRZŐFELADATOK

1 feladat

Mi a legfontosabb követelmény az állatvédelmi törvényben az állatok szállításánál?

---

2. feladat

Írja le a lószállítóval szemben támasztott követelmények közül azokat, amelyek a ló egészségének megőrzését szolgálják!

MEGOLDÁSOK

1 feladat

Szállításánál úgy kell eljárni, hogy az állatnak ne okozzon fájdalmat, szenvedést vagy sérülést.

2. feladat

Tisztaság: az előző szállítás után ki legyen takarítva, trágya, takarmánymaradvány ne legyen benne.

A jó szellőzés

MUNKANYELVI

LOVAK SZÁLLÍTÁSA

ESETFELVETÉS

A barátom panaszkodott, hogy a lovak nem szeretnek utazni, pedig új, modern lószállítója van. Lehet, hogy a vezetési stílusával van a probléma?

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

Eleinte csak kisebb távolságokra szállítsuk a lovat, hogy megszokhassa a jármű mozgása miatt szükséges állandó egyensúlyozást.

A rossz vezetési stílus nagy stresszt okozva sokat ronthat a lovak közérzetén, izomzatuk állapotán, teljesítményén.

Hibás vezetési stílus:

- Túl gyors hajtás után hirtelen fékezés
- Nagy sebességű kanyarodás

Helyes vezetési mód:

- Egyenletes sebesség,
- Fokozatos lassítás, minimális fékerő alkalmazása

HOSSZABB TÁVOLSÁGRA SZÁLLÍTÁS

Ha nagy távolságokat kell megtenni lovakkal, sohase menjünk egyfolytában nyolc óránál többet. Útközben a lónak is szüksége van pihenésre. Meg kell állni, a lovat le kell vezetni a járműről, hogy kis időre abbahagyhassa az állandó egyensúlyozást, megmozgathassa a lábait. 15–20 percet sétáltassuk. Etetésre és itatásra is szüksége van. indulás előtt gondoskodjunk annyi takarmányról és ivóvízről, amennyi az utazás végéig elegendő. Köztudott, hogy a ló kényes állat, ragaszkodik a megszokott szagokhoz, ízekhez. Előfordulhat, hogy nem iszik idegen itató edényből, ezért vigyük magunkkal az megszokott itatódödrét. Ez a fertőzésveszély miatt is ajánlott. Fontos, hogy a lovat kísérő személy el tudja végezni ezeket a feladatokat.

KÍSÉRŐ IRATOK

- A szállító jármű papírjai: a tervezett indulás előtt néhány héttel ellenőrizzük, hogy érvényes-e a forgalmi engedély, be van-e fizetve a kötelező biztosítás.
- A vezető iratai: a vezető rendelkezik-e a lószállító vezetésére vagy az utánfutó vontatására megfelelő kategóriájú jogosítvánnyal.
- A lóútlevél: ki van-e töltve szabályosan, az állategészségügyi kezelések rögzítve vannak-e benne. Megkapott-e a ló minden kötelező védőoltást. Ha külföldre utaztatjuk lovunkat, ellenőrizzük, hogy a Magyarországon kötelező oltásokon kívül a célállomás előírásainak megfelelőeket is megkapta-e.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. Olvassa el a cikket!

Békeffy Olivér: Beteg pegazusok (CAVALLÓ A lovasmagazin II. évf. 2. szám)

"A huszadik század közepétől szállítanak lovat repülőgépen.... A nyolcvanas években már több mint száz lovat tudtak szállítani, akkor még nyitott állásokban óriásgépekkel. A kilencvenes évek elejétől kezdett elterjedni a konténeres szállítás, amikor 1-3 lovat helyeznek be egy konténerbe, amit aztán lifttel emelnek a repülőgépre. A repülőúton tipikus veszélyforrás a stressz okozta pánik, a dühöngés, főleg, ha első repülőútról van szó. A stressz legfőbb előidézője a felszállás. Az átlagos 60-as pulzusszám ekkor 100 körüli értékre ugrik. Ezért mindenképpen oda kell figyelni azokra az egyedekre, amelyek leverték, nem isznak, kapkodva veszik a levegőt. Az igazi gondot a 8-12 óránál hosszabb utak jelentik. Ausztrália és Európa között – csúszásokkal – akár 40-50 órán át tarthat az utazás. A leszállás után a lovak 20%-a szenved vírusos eredetű szállítási betegségben. Ezt egyértelműen a rossz szállítási körülmények okozzák. Ha több kórokozó együttesen fertőz, akkor tüdővizényő, légmell, illetve különböző légúti megbetegedések alakulhatnak ki."

Válaszoljon a kérdésekre!

- Hogyan szállítanak napjainkban lovakat repülőgépen?
- Mi okozza a legnagyobb stresszt a lovaknak a repülőút során?
- Milyen tünetekben nyilvánul meg a repülés okozta stressz?
- Mikor jelentkezik leggyakrabban vírusos megbetegedés?

Blank writing area with horizontal lines.

MUNKANYAG

ÖNELLENŐRZŐ FELADAT

1. feladat

Válaszoljon a kérdésekre!

a, Milyen a helyes vezetési stílus a ló szállításakor?

_____

_____

_____

b, Milyen időközönként kell hosszabb pihenőidőt tartani útközben?

_____

_____

c, Mennyi takarmányt vigyünk az útra?

_____

_____

_____

d, Sorolja fel, hogy milyen iratokat ellenőrizzünk indulás előtt?

_____

_____

_____

_____

MEGOLDÁSOK

1. feladat

- a, Egyenletes sebességgel kell haladni, kerüljük a hirtelen fékezéseket, a nagy sebességgel való kanyarodást.
- b, Nyolc óránként 15–20 perc pihenőt tartunk.
- c, Annyi takarmányt vigyünk, hogy kitartson az út végéig.
- d, Forgalmi engedély, kötelező biztosítás, vezetői engedély, lóútlevél

MUNKANYELVI

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

Iby Zoltán Lóhasználat és versenyzési ismeretek I. (FVM VKSZI, Á-225/I. Budapest, 2003.)

Dr. Pataki Balázs Lóhasználat és versenyzési ismeretek II. (FVM VKSZI, Á-225/II. Budapest, 2006.)

Pam és Lionel Dunning: Lovasiskola (Quatro Publishing plc 1989)

Michael Peace és Lesley Bayley: A lovak nyelvén (JLX Kiadó 2003)

Állatvédelmi Törvényt (1998. évi XXVIII. törvény)

MUNKANYAG

A(z) 1688–06 modul 018–as szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
31 621 04 0000 00 00	Lótartó és -tenyésztő
31 621 04 0100 31 01	Lóápoló és gondozó
52 812 02 0000 00 00	Lovastúra-vezető

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
21 óra

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1–2008–0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.
Telefon: (1) 210–1065, Fax: (1) 210–1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató